

מי שהיה פרק תשיעי פסחים צד.

מסורת הש"ס

ולרצ יהודה לא קשיא. דקסבר טמא לנפש סתמא כחב וספילו
 שביעי שלו במשמע כדלוקימונא באידך פירקין (דף 5:) דסבר לה כמאן
 דאמר טמאי מת מזהו היו שחל שביעי שלהן בערב הפסח: בסופים
 ובפרדים. במרוצה: יכול יהא חייב. כרת אם לא הגיע לעזרה

בשעת שחיטה: והלא היה. דחוק
למודיעין דרך רחוקה הוא: מפני
גמלים וקרנפות. והוא היה מביא
בני ובני ביתו¹⁰ עליהן: חייב שאין
זה אונס שיש לו להשמט וליקר יחיד
ועל שחוט: שיתא אלפי פרסי הור
עלמא. היקף הילוך החמה בתוך
החלל ממזרח למערב: וסומכא
דרכיעא. עוביו של רקיע: חדא
גמרא. שיתא אלפי פרסי דעלמא
גמיר הור מביה והא דאלפא פרסי
סומכא דרכיע הור סבר לה מדעמי¹¹
מהיא דשית אלפי פרסי דגמירא.
עוביו של רקיע אחד משה ביום.

הגהות הב"ח

(א) גמ' כל הישוב כולו. נ"ב
ע"ן צפ' ע"פ צדק ק"ח
צמ"ש התוס' צד"ה מן
שמים: (ב) תוס' ד"ה לר'
יהודה וכו' מדמי להו לע"ל.
נ"ב ראש דף אג וע"ש
במספוט:

מוסף רש"י

כמה מהלך אדם
 ביוני. ויוס
 פרסאות. ארבעים
 מילין (שלי צב.). מעלות
 השחר ועד הנץ ההמה
 ה' מילין. ק ששים
 ההמה ללאת צביוני של
 רקיע, וכנגדה שוטה
 צשקעמה ליוכנ, דהיני
 משקעמה ועד ללאת
 הסוכסמה (שם). בכיוס
 קדירה. הקטן כנגד
 הקדמה (תעניני). עגלה
 בצפון ועקרב בדורים.
 מולות קן (שיוחיו נ).
 בראש כל אדם. מלמע
 רקיע (בדום).

מוסף תוספות

א. גמור. מו'ס' שאָלן.
ב. אחר. שטונדעס. המה
עצור. היקבע. מו'ס' שנת
ל'ד'ס' מיל. דרגיל ר'ת
לפרש דשקיעה דווקא
משמע תחילת שקיעה,
אבל משתשקע שממע
שקיעה. מו'ס' זמנס
נו. ד'ס' מנין. ג. (ו)לדברי
ר' נתן. מו'ס' שאָלן.
ד. [ד]היכי קיימי כל הני
כוכבים גוראן ברקיע.
מו'ס' חגיגה יב. ד'ס' מסוף.
ה. [ד]נס' אוקיינוס אין לו
שיעור כדאמר במדרש.
מו'ס' שאָלן.

רבינו חננאל

ת"ד היה חרוץ למודיעת
ויכול ליכנס ביסוסים
ובדברים לא נכנס, וכל
אדם חייב, ת"ל ובדרך לא
היה והלא היה בדרך.
כיצד בו היה לפני
למודיעת ואין יכול ליכנס
מפני הגמלים והקורות
שנעבכות עליהם, יכול הא
פסור. ת"ל ובדרך לא היה,
אז לא היה בדרך חרוץ.
אמר אביה שיהיה פסור
היו עלמא וסומכא דרדיק
אלפא פסור, ואין יאמר
אמר פסור אלפי דמי
עלמא גמרא, ודיק מדברי
ר' יוחנן דאמר כמה פסור,
ר' יוחנן שדור מפרסות,
אמר רבה בדעתו מהם
חמשה מילין משעות
החשה דעני תהמה ומו
חמשה מילין משתשקע
החמה דצאת תהומים,
ונמצא מלך תהמה ביום

כרלו מן המרחק למערב שלשים (סדסאה) [מיל]. נמצאת עובי של קרקע אחד משמש כיסוי. פירוש רבינו שמואל בבירייתו שלו כי הקרקע עשויה סלעים, הגלגל קרוב והמולות חורירן, וכוונתו כרביעין למצור מן כי ההמה מהלכת בלילה למעלה מן הקרקע מן המערב לכבוד, ושכמותה לתבוע שורות מהם לאלתר עולה ודוה השחר והחמה חסות בעיבוי של קרקע, וסחגינעו לטוב שבי של קרקע לצד הנראה לכני עור, מן מצנע לו תארו ומהלכת ביום כי לומר למה לצד. וכן בשפיעות מהלכת בעיבוי של קרקע וסחגינעו בעיבוי הקרקע בלילה כי מיד סחגינעו וכו'. כן פירש רש"י כי למהלך הלילה ביום חסו מן הקרקע לפי רש"י דבר י' ויתנו שש פסארתא, ובכללם מה שמהלכת ההמה בעיבוי של קרקע בבקר ובערב, ונמצא עיבוי של קרקע מן הליכוי בעת הקרקע עור גדולה שלשים (סדסא) [מיל]. ובעיבוי של קרקע חמשה מילין שדו כן מדרג ההמה

לָרֵב יהודה **אָ** קשיא **טמא** שרץ **רחמנא** רחיה. וא"ת הואיל
וסבר רב יהודה אין שוטטין וטמא דקרא היינו טמא שרץ
אמאי לא יליף דרך רחוקה מטמא דהיאכל דלא יוכל ליכנס צבעת
שמיטה לא יטחטו עליו כי היכי דלין שוטטין על טמא שרץ דהא ר"ע
מדמינן להו לניל (א) ונאדדו וי"ל דסבר

ממא שרץ רחמנא
 ש כי יהיה ממא לנפש
 שביעי שלו להיות
 י אמר רחמנא לידחי
 חוץ למודיעים ויכול
 ז יכול יהא חייב ת"ל
 היה בדרך היה עומד
 אין יכול ליכנס מפני
 ת אותו יכול לא יהא
 והרי לא היה בדרך:
 פ פרסי הוי עלמא
 א פרסי חדא גמרא
 ה א דאמר רבה בר
 ה מהלך אדם בינוני
 ות השחר ועד הנץ
 עת החמה עד צאת
 מצא עוביו של רקיע
 יבי רבי יהודה אומר
 ישרה ביום תדע כמה
 יום עשר פרסאות
 החמה ארבעת מילין
 את הכוכבים ארבעת
 רקיע אחד מעשרה
 בתא דעולא תיובתא
 י יוחנן אמר לך אנא
 גן הוא דקא טעו דקא
 לימא תיהוי תיובתא
 שאני ת"ש א מצרים
 ה על ארבע מאות
 שים כבוש וכוש אחד
 אחד מששים בגן וגן
 ועדן אחד מששים
 ש כולו ככיסוי קדירה
 מע דתנא דבי אליהו
 ישוב כולו תחת כוכב

אדם נותן עינו בכוכב אחד הולך למזרח עומד כנגדו
עומד כנגדו מכלל דכל הישוב כולו תחת כוכב אחד
גלה בצפון ועקרב בדרום וכל הישוב כולו אינו יושב
בכל הישוב כולו אינו הוה אלא שעה אחת ביום שאין
א שעה אחת ביום תדע שבחמש חמה במזרח ובשבע
הציי שבע חמה עומדת בראש כל אדם תיובתא ת"ש
אי מה תשובה השיבתו בת קול לאותו רשע בשעה
עב אדמה לעליון יצתה בת קול ואמרה לו רשע בן רשע
בן

עבר חמשה מילין והתם בזהדיא מפרש קרא מעלות השחר עד השמש יאל על הארץ: וכוס היו אחד מששים צעולם. אלמא על השמש כולו. של בני אדם: פתח כרוכ אחד עומד. וכמה ורואין אנו שהיוצב יותר מאלף פרסה הרי כמה כוכבים שברקיע לא ששה כוכבים הרי כאן ששת אלפים פרסי לעלמא וכו"ש שיש בלש לקן שנים הרבה יראה אל אותו מקום שהיה רואה כשביה ורואהו על ראשו כשהוא למורה לא היה רואהו על ראשו אלא מן העשרים כעגלה והוא מול שור: צין עגלה לעקרב. ולא שמחזיק: אלא ישוב צין שניהם עומד ששרי כל אדם רואה בצפון עגלה וצד דיוס חצי שש וחצי שבע חמה עומדת בראש כל אדם רואה היישוב: תיובתא. דרבא דקתני דמדברות וימים ונהרות מחזיקות ה' עולם לכמה אלפים תיובתא דרבא: לאומו רשע. נבצרנר: בן

הכוונה, הם טענו שחשבו מזה עשר פרסאות שאמר 'ר' יוחנן שההלך אדם ביום חמשה ערב, במצאת הליכתו החמה למערב שלשים מיל'. ר' יוחנן לא הוכיח את החמה לומר ש'ר' אמר 'ר' יוחנן כעבור הקריקס מה הברייתא שאמרה מרסטה עשר פרסאות. שמנא מילין. ולר' חננא נמי לא הויה איה תיבותא, וביכול למסור דאח' מרסא אדם בנינו מערב מותא ביום. מה שאמרה הברייתא, ולול' וטלן בריצה חמשה מילין. מ'ס' מצינא איה אצל מותא כח. מ'ס' כל הישוב כלו תחת כוכב אחד ויש סו'. מ'ס' אמר 'ר' יוחנן בן כזאי מה תשובה כח. מ'ס' עולו עלה תיבותא ונודחו דבירי.

א [מ״י פ״ו מהל' ק"פ
הלכה ו']:
ב מ״י פ״ה מהלכות
ק"פ הלכה ט:

תורה אור השלם

1. דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה
טָמֵא לְנֶפֶשׁ אוֹ בְּדֶרֶךְ
רָחֵק לָכֶם אוֹ לְדֶרֶתֵיכֶם
וַעֲשֵׂה פֶסַח לִי:

במדבר ט י
2. וְהָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא
טָהוֹר וּבִדְרֹךְ לֹא הָיָה
וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח
וּנְכַרְתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא
מֵעַמִּיהָ כִּי קָרְבַן יְיָ לֹא
הִקְרִיב בְּמַעֲדוֹ חֲטָאוֹ
יֵשׁ אִישׁ הַהוּא:

במדבר ט יג
3. וּכְמוֹ הַשְׁחָר עָלָה
וַיֵּאֲרִצוּ הַמִּלֻּאֲכִים בְּלוֹט
לֵאמֹר קוֹם קַח אֶת
אֶשְׁתְּךָ וְאֶת שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ
הַנִּמְצָאֹת פֶּן תִּסָּפֵף בְּעֵין
הָעִיר: בְּרֹאשִׁית יט טו
4. אַעֲלֶה עַל בְּמֹתֵי עֵב
אֲדָמָה לְעֵלְיוֹן:
יִשְׁעִיהוּ יד יד

רבינו חננאל (המשך)

מנהיג החמה עד ביאתו,
חלק משה חלקים,
ששם חלקים חלקים
תחת חמה, והוא
החמה חמה ביבוי
החמה, וכן שתיה ביו
גמרא כי העולם כולו שש
אלפים פסאות, אמר ש"מ
כביו של רוקע שמהלך
בו החמה מעלות השחר
ועד שחג החמה מלפני
פסח, שהוא שנות חמשה
של עולם, וכן בעבר
משקעקע חמה עד צאת
הכוכבים, ואפי' שהחיים
בכוכבים שבזמן הזה
מרחבים
המחשין, לא דברין
לזו, אלא אנו מזהרין דברי
ורבותיו חקנא לא לזוש
לדבריו וואתנין
עליה מאז דרנאי עביה של
החמה ארבעה מיל, דרנאי
ו' יהודה אומר מאז מלה
אדם בינו ביום עשר

פרסאות, מצלות השחר עד
החמה, ארבעה חסרי
הגן החמה פרסאות, וכוונתם
שחן
משקשעק החמה עזר צאת
הסוככים, ונמצאת חסר
מחניתא חיובתא לעולא
ואמר מהלך החמה ביום
הזה מורחב למעבר שלשים
מיל ומתני' דא שנה
פרסאות שחן שנים
ושלשים מיל, וחיובתא
דובה בחיתאי, חזא
דכעלא דרובא דהן תרייהו
ביתן שוה במהלך החמה.
ביום שלשים מיל.
וחיובתא אחיתרי דובה
דאמר כביי של קריק
משעור חמיל אדם מחסר
מילין, וזמני' אמרה פרסה
לחמה ארבעת מילין, ואחין
למיטרי לימא תהוי אר'
מחניתא חיובתא נמי לר'
לחמה, ושנינא לר' ר' יוחנן
לחוי חיובתא, דאמר ר' אבהו
אמר אלא מה פסחא אדם
בינוי ביום עשר פרסאות
ד' שסאמר ר' יוחנן כלבד,
באו רבה ועולא ואמריו
מרתא ומשה
מצלות השחר עד חגין
החמה וחסה עד צאת
השמש משקשעק חסה ארבע